

електромагнітна хвиля ще не має вираженого характеру сферичної хвилі і на монотонно спадаюче поле згідно закону $1/R$ накладається осцилююче затухання електромагнітних коливань. Кутовий розподіл складових векторів поля залежить від відстані R і діаграма випромінювання антени в проміжній зоні спотворюється сильніше з зменшенням відстані R .

У дальній зоні (зоні Фраунгофера) електромагнітне поле є нормованим і відповідно діаграма випромінювання по потужності є теж нормованою, що дозволяє точно визначати вектори полів в будь-якій точці простору.

Орієнтовні діаграми випромінювання антен, які використовуються в системах РЕБ (мобільні, носимі) мають наступний вигляд, рис.4.

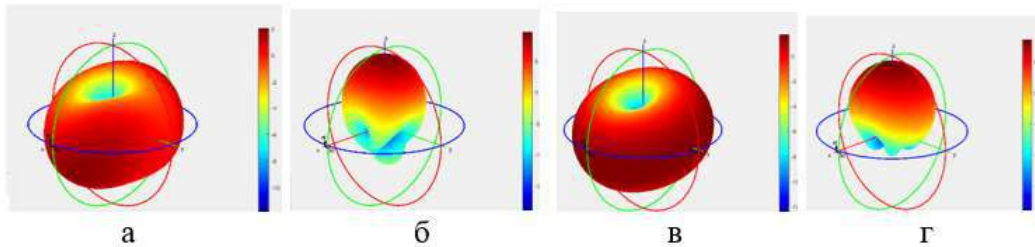

Рисунок 4. Типові діаграми випромінювання антен, які використовують в системах РЕБ: а) антена «конюшина»; б) патч-антена; в) циклоїдний диполь; г) меандровий диполь.

Отже, аналізуючи діаграми випромінювання антен, які використовують у системах РЕБ, зони впливу на людину потужностей випромінювання та враховуючи санітарні міжнародні норми із захисту від потужних електромагнітних полів, які регламентують потужності випромінювання електромагнітних полів на людину, час знаходження у зоні враження, необхідно дотримуватись відповідних рекомендацій з точки зору поводження з електромагнітними спектрами, а також використовувати захисні засоби (спеціалізовані металізовані костюми, окуляри, «шапки-кольчуги», захисні споруди на основі кліток Фарадея та ін.) для мінімізування впливу електромагнітного випромінювання на організм людини.

Джерела та література

1. Химич Г.П., Дунець В.Л., Блавіцький М.Я, «Мобільні малі антидронові системи. Технології проектування». Збірник тез IV Міжнародна наукова конференція «Воєнні конфлікти та техногенні катастрофи: історичні та психологічні наслідки», ТНТУ ім. Івана Пулюя, Україна, 2024р.
2. URL: <https://bezpeka-veritas.com.ua/kupolnyi-reb-riukzak-shchyt-na-3-diapazonny-700-860-860-1020-2400-mhths/>
3. URL: https://marketsmart.com.ua/ua/p2503037908-diapazonnij-reb-ryukzak.html?source=merchant_center&utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=Tovarka-Military&gad_source

Секція 6. ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПОТРЕБ ВІЙСЬК (СИЛ) В УМОВАХ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ

УДК: 336.143:351.72(477):355.45

Остапчук Т., ст.н.с.

Військовий інститут Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Україна

ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ПОТРЕБ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ КРИЗЬ ПРИЗМУ ЕФЕКТИВНОСТІ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ

Анотація. Розглянуто питання фінансового планування в контексті забезпечення національної безпеки України через ефективне функціонування бюджетного процесу.

Проаналізовано джерела фінансування сектору безпеки й оборони, зокрема кошти держбюджету та надходження від ПДФО. Акцент зроблено на нових законодавчих змінах, які дозволяють спрямовувати частину податку на матеріально-технічне забезпечення ЗСУ та розвиток оборонно-промислового комплексу.

Ключові слова: фінансове планування, ПДФО, національна безпека.

Ostapchuk T., Senior Researcher

Military Institute of Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

FINANCIAL PLANNING OF SECURITY AND DEFENSE SECTOR NEEDS THROUGH THE PRISM OF BUDGET PROCESS EFFICIENCY

Abstract. The issue of financial planning in the context of ensuring national security of Ukraine through the effective functioning of the budget process has been considered. The sources of financing of the security and defense sector have been analyzed, in particular, state budget funds and personal income tax. The emphasis has been made on new legislative changes that allow directing part of the tax to the material and technical support of the Armed Forces of Ukraine and developing the defense-industrial complex.

Keywords: financial planning, personal income tax, national security.

Фінансування сектору безпеки й оборони України є одним із ключових напрямів державної політики, оскільки від нього залежить обороноздатність країни, ефективне функціонування Збройних Сил України (ЗСУ) та реалізація стратегічних завдань у сфері національної безпеки. В умовах сучасних бойових дій військові частини ЗСУ стикаються з низкою стратегічних і тактичних викликів, що потребують ефективного та обґрунтованого розподілу ресурсів.

Основними джерелами фінансового забезпечення є кошти Державного бюджету України, які виділяються Міністерству оборони України (МОУ), а також інші джерела, передбачені законодавством. Фінансове забезпечення здійснюється відповідно до затверджених у встановленому порядку кошторисів. Усі кошти поділяються на загальний, спрямовується лише за призначенням відповідно до кодів економічної і програмної класифікації, та спеціальний фонд – формується з власних надходжень військових частин та інших джерел, передбачених законодавством [1].

У 2023 році з метою вирішення питань матеріально-технічного забезпечення військових частин ЗСУ було ухвалено Закон України № 3428-IX від 08 листопада 2023 року «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України», яким внесено зміни до розділу VI Бюджетного кодексу України, відповідно до яких із доходів місцевих бюджетів вилучено на користь державного бюджету частину податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) від оподаткування доходів у вигляді грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу для підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України [2].

Відповідно до статті 43 Закону України № 3460-IX від 09 листопада 2023 року «Про Державний бюджет України на 2024 рік», видано Постанову Кабінету Міністрів України № 69 від 23 січня 2024 року «Деякі питання фінансування матеріально-технічного забезпечення військових частин Збройних Сил, інших військових формувань», якою затверджено Порядок спрямування коштів спеціального фонду державного бюджету, джерелом яких є 10% частини ПДФО від оподаткування доходів, на матеріально-технічне забезпечення військових частин ЗСУ та інших військових формувань.

Водночас, відповідно до статей 20, 26 Бюджетного кодексу України та з метою підвищення відповідальності посадових осіб за цільове та ефективне використання бюджетних

коштів, здійснення контролю за фінансовою діяльністю в МОУ і ЗСУ, наказом Міністерства оборони України № 71 від 01 лютого 2024 року «Про затвердження Змін до Переліку відповідальних за формування і виконання бюджетних програм (підпрограм) Міністерства оборони України», були внесені зміни до Переліку відповідальних за формування і виконання бюджетних програм (підпрограм) МОУ та визначено Командування видів (окремих родів) військ (сил) відповідальним за формування та виконання бюджетних підпрограм 2101020/35 «Матеріально-технічне забезпечення Збройних Сил України за рахунок благодійної допомоги, коштів, отриманих від спрямування 10% частини податку з доходів фізичних осіб та коштів, отриманих у якості субвенції» та 2101150/12 «Закупівля озброєння, військової (спеціальної) техніки, боєприпасів, засобів та обладнання за рахунок за рахунок благодійної допомоги, коштів, отриманих від спрямування 10% частини податку з доходів фізичних осіб та коштів, отриманих у якості субвенції». Порядком визначено напрями, за якими командири, як державні замовники, спрямовують державні кошти в межах кошторисних призначень бюджетних підпрограм 2101020/35/ та 2101150/12/, при цьому такі напрями охоплюють майже всі номенклатури військового майна.

Державна податкова служба України на виконання пункту 7 Порядку спрямування коштів спеціального фонду державного бюджету, джерелом яких є частина ПДФО, а саме щомісяця до 10 числа місяця, що настає за звітним періодом, надає інформацію щодо коефіцієнтів пропорційності для спрямування коштів у розрізі військових частин, підпорядкованих МОУ. Коефіцієнти пропорційності визначено з урахуванням обсягів ПДФО із грошового забезпечення, грошових виплат та інших виплат, одержаних військовослужбовцями та особами рядового і начальницького складу, що сплачується податковими агентами, фактично сплачених до держбюджету військовими частинами МОУ.

Казначейство щомісяця не пізніше другого робочого дня місяця, що настає за звітним періодом, подає головним розпорядникам та Мінфіну інформацію про фактичні надходження у розмірі 10/18% частини податку на доходи військовослужбовців за звітний місяць, який підлягає розподілу між військовими частинами військових формувань. Головний розпорядник та відповідні виконавці бюджетних програм, на основі даних ДПС і Казначейства, розраховують обсяги коштів, які спрямовуються у звітному місяці до військових частин, щомісяця інформують розпорядників нижчого рівня про розподіл коштів між військовими частинами [3].

Таким чином, ефективне планування та використання коштів від ПДФО у військовій сфері потребує чітких алгоритмів розподілу ресурсів, впровадження антикорупційних заходів та адаптацію фінансових планів до економічних реалій. Лише за таких умов можна забезпечити належне фінансове забезпечення військових сил України.

Джерела та література

1. Про внесення змін до НМОУ № 280 : наказ Міністерства оборони України від 22.04.2021 р. № 104. 2021. URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/mou_2021/mou_104.pdf (дата звернення: 26.03.2025)
2. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України : Закон України від 08.11.2023 р. № 3428-IX. Офіційний портал Верховної Ради України. 2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3428-20> (дата звернення: 26.03.2025)
3. Деякі питання фінансування матеріально-технічного забезпечення військових частин Збройних Сил, інших військових формувань : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.01.2024 р. № 69. Офіційний портал Верховної Ради України. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/69-2024-%D0%BF> (дата звернення: 26.03.2025)